

FOGLALAT: Magyarország (kinevezések és előléptetések; adakozás; új vásár; Ferenczy legújabb műve: Szerém megyei közgyűlés; Schwartner-alapítványi jutalomhirdetés; 's a' t.) Amerika. Portugália. Spanyolország (madridi posták kimaradása; harctéri hírek; Seoane vádja Franciaország ellen; Sevilla fölzendült; a' ministerek lemondanak; cortesülési jelenet; Cordova 's Narvaez főnökei a' sevillai mozgatónak; 's a' t.) Anglia (radical gyűlés; londoni testületjavítás; elegy; Durham, Wackfield 's Buller; 's a' t.) Franciaország (Lerminier oktató kiütése a' Collège de Franceból; Lobau tábornagy meghalt; a' metzi nemzetőrség fölösztatva; elegy; 's a' t.) Törökország (az alexandriai angol consul iránti rossz bánásmód; 's a' t.) Belgium. Német-Olasz-Török-'s Oroszország. Gabonaár. Pénzkelet. Dunavízállás.

Magyarország.

Őcs. 's ap. kir. főisége Landerer Ferdinand, felsőbieberstolli zúzomalom-fölügyelő windschachtibányaigazgatóvá; **L a z a r t s e v i t s** Adolf felsőbányai főhutást vörösvízi ideigl. rétegmeisterre; 's helyébe Füllepp Sándor bányászgyakornokot; Szendinger Sebestyén körmöczbányai bányairnokot pedig felsőbieberstolli bányairnokká nevezni méltóztott. —

A' magyar királyi udvari kamra Szincsó János nyugalmazta következtében Molnár István csernegyházi ispánt sz. mihályi kasznárrá; Csubekovich János auránai perjelségi ügyészt zágrábi igazgatósági irnokká, 's Treu Fridrik es. kir. főtábornokkari könyvómó intézetnél szolgálatot tevő árkászkaplárnt selmezbányai fő kamragrófsági másodirnokká alkalmazá. Povazanecz József szegedi sóárnok f. é. nov. 28-án meghalt. H-k. 's Of. Z.

(Adakozás. Új vásár. Ferenczy legújabb műve.) Az árvíz által károsultak fölsegelésére 1680 f. 19 kr. érkezék pengőben. — Torontal megyei Mokrin helységben, ő föls. által történt mivárossá emeltetése következtében, ezentul évenként három vásár fog tartatni, t. i. február 14., majus 21-'s augustus 27-ikén. — Ferenczy István legújabb műve, miután october végén a' két fővárosbeli műbarátok' kedveért néhány napig felállítva volt 's folyton számos néző látogató, nov. 15-én Kecskemétre érkezett 's ott a' ref. collegium' könyvtára éjszakyugoti oldalán falba állított. A' két napig tartó munka' folytatában a' város' minden rangú közönsége, a' művész és mű iránti részvétet bizonyítólá, szakadatlanul számosan sereglett a' könyvtári terembe. Nov. 22-ikén késő este, midőn a' mű, állása helyéig emeltetvén, a' deszkázathól kitaratnék, a' jelen voltak a' művészt hosszas öröm 's éljen-kiáltással üdvözlelk. Az egészen bevégzett munka után nov. 4. részint azon örömet kijelentőleg, hogy Kecskemét város hazánk' első szobrászától egy nagyobb nemű műdarabot bírhat, részint és főképen az azt megrendelő nemeslelkű asszonyság 's a' művészet iránti tiszteletből, a' nevezett collegium' oratoriumában igen számos mind két nemű közönség előtt, a' nővédek ifjuság' éneküdvözlete után, **Tatay András** ottani professor egy jó hatású beszédet mondott. A' beszéd után **Tóth Lajos**, tanuló ifjú pedig egy verset szavalt el (Ath.)

Jutalomkérdés Budapesten: Néhány t. t. Schwartner Márton urnak, a' pesti kir. tud. egyetemen a' diplomatika, és heraldika volt tanítójának, könyvtár-örjének, és a' bölcselkedési kar seniorának hagyományából 180 fr. v. cz. ajánlatik a' következő tárgyról készitendő legjobb értekezés jutalmul: „Cum in Verboezii Tripartito Quadripartiti auctores etiam illud reprehenderint, quod in eo 'non pauca aliter, quam juris divini naturalisque aequitas, vetusque regni observatio exposcere videbatur, posita sint, imprimis instituta utriusque operis accurata comparatione sententiarum diversitas enotetur, tum etiam via, et modus de compertis recte iudicandi ostendatur.“ Azon értekezés, melly a' jutalmat megnyeri, másuttan e' célra ajánlatott költséggel kinyomatik, és annak 12 példányi szerzőjének általadatnak. A' határnap, meddig t. i. azok, kik a' kitett jutalomért vetélkedni szándékoznak, értekezéseiket a' helybeli kir. tud. egyetem nagys. rectorának bérmenten beküldeni tartoznak, jövő 1840-ik eszt. február utolsó napjára van rendelve; azon nap pedig, mellyen a' 180 v. forintból álló jutalom a' legjobb értekezés szerzőjének oda ítéltetik, szinte 1840 június 15-éjére határozatott. Az olly értekezés, melly szerzője nevét nyilván kijelenti, e' tudományos vetélkedéshez nem bocsáttathatik, hanem csak az ollyan, melly, valami jelszót viselvén homlokán, szerzőjének nevét, és más őt megismertető jeleket egy melléje képesít, de pecsételt levelkébe zárva foglalja, mellyen kívülről ugyanazon jelszó legyen írva. E' tudományos vetélkedésre a' hazai, 's külföldi tudós férfiak meghívotnak, 's értekezéseiket diák, magyar, német, vagy francia nyelven készitethetik. Költ. Pesten 1838. nov. 27-ikén. A' Schwartner jutalomhagyományára gondviselőji szoblahói **Pálma Elek** a' m. kir. tud. egyetem jegyzője által.

Vukovári: T. u. Szerém megyének f. é. dec. 3-án tartott közgyűlésében szeretve tisztelt első alispán Zsitvay József ur elnöksége alatt a' nm. magyar helytartó tanácsnak azon kegyete körirata, mellyben föls. urunknak lombard-velencei királyává lett megkoronáztatása jelentetik, újra fölolvastatván, a' KK és RR hóduló ragaszkodásuk és hűségöktől vezéreltetve tiszta szeretetök rendithetetlen jelét adni kívánván, örmérséket alázatos fölírás által ő es. kir. főisége legkegyelmeseb színe elibe jelentetni határozzák, hogy miután föls. urunk számos korona által több hű nemzethez csatoltatik, újabb a' vas korona által szerencsésen lombard-velencei királynak is koronáztatott legyen. Továbbá horvátországi bán b. Vlasits Ferencz ur által a' jövő eszt. január 21-ikén ítélőmester-választásra horvátországi gyűlés Zágrábban szokott meghívás mellett kitűzve levén, erre első követnek a' fentisztelt első alispán, a' közbizodalom újabb jelével tiszteltetvén meg, másodiknak pedig főszolgabíró Cseh Eduárd urak választattak el közakarattal.

Turóc-dívekí 's nagypalugyai **Platthy Imre** táblabíró három hétig tartott súlyos betegeskedésből f. dec. 10-ken munkás élte 40-ikében elhunyt Pesten. Tetemei a' korán általszenderültnek heves-megyei jószágán Egerlővön tetetnek örök nyugalomra szeretve tisztelő hitvese jobbaházi Döry Krisztina 's egyetlen magzatjok Ida kül és bel mély gyászú kesergések 's rokoni, barátí és ismerőseinek bánatos sohajtozásaik közt. Áldás poraira.

Amerika.

Ujyorki nov. 11-g terjedő lapok neveltségessé teszik a' canadai lapok azon aggodalmas jelentéseiket, miszerint több ezer északamerikai szövetségű állana fegyverben a' canadai határszéleken, kik a' lázadás kiütésekor azonnal a' hazafiak segítségire rohanandának. Szökevények, esem-

pések, kik, mivel semmijök sincs, minden szerencsétlen vállalatra készek, mellyek zsákmányzásra nyujtnak alkalmat, nagy számmal vannak ugyan összegyűlve a' keleti határokon; de 20 vagy 60 ezerről szó sem lehet. — Veracruz sept. 27-ki hírek szerint a' francia ostromzár a' mexicói révpártoknál folyvást szigoruan tart. —

Portugália.

Lissabon nov. 18-ki hír szerint a' portói hkereszteltetése csakugyan egész ünnepéllyel ment véghez; d. Maria erős meghülés következtében betegen fekszik. — Howard de Walden lord nov. 17-ken érkezék meg családotul Lissabonba, hol mint britt követ, tovább folytatandja munkálkodását. A' britt kereskedőségnek a' portugál kormányhoz intézett emlékirata következtében hónapokint egy külön törvénykezési nap rendeltetik az olly perek ejntezésére, mellyekben angol alattvalók is részt vesznek. —

Spanyolország.

(Madridi posták kimaradása. Harctéri hírek.) Nov. 18-ától 21-ikeig egyetlen posta sem érkezék Madridból Franciaországba, 's így a' cortesviták folyamáról semmit sem tudhatni; Saragossából érkezének ugyan némi hírek, de azok közül csupán Van Halen egyesültét Ayerbevel mondhatni némileg fontosnak. Magányos tudósítások véres csatát rebesgetnek Riberában, és San Miguel 's Ayerbe meggyőzetéséről is szólaak Cabrera által; e' hírek azonban annyira ellenkezők egymással a' fő részletekben, hogy minden esetre további valósulást várnak. A' trónkövetelő fő hadiszállásánov. 22-ikén még folyvást Azcoitiában volt, Maroto, mint mondják, lemondott a' fővezérségről, e' szerint tehát ő is egészen Espartero nyomdokit akarja követni, kihez munkátlansága miatt ugyanis eléggé hasonlít. — Cabrera, mint némelly körülményekből gyaníthatni, elhagyá a' fő országot, 's Calatayudból eltávozzék. Bizonyosan még nem tudhatni ugyan azon irányt, mellyel most követni szándékozik; számos a' borjai 's taragonai vidékről Calahorrába érkezett fogoly állítása szerint azonban igen valószínű, hogy ő maga, vagy legalább sergeinek egy része, Ebro partíhoz közelít, hihetőleg újabb rablások 's kegyetlenség véghezvitele végett. Ayerbe osztálya nov. 18-ikén Alumbiában táborza, Van Halen pedig Darocában tartózkodik. Ha a' két tábornok kissé nagyobb számú serget-bírt együtt, ugy Cabrerának elmetszheték a' visszatérési utat. Merino tetemesül csökkent erővel ismét a' burgosi Sierában üzi rablást, mert Hoyos alkotmányos vezértől üzőbe vétetvén, apró csapatokra volt kénytelen fölösztani sergét, mellyből csak mintegy 2—300 ember menekheték az Ebro tulpartira, a' carlosi sánczolatok mögé. A' tietari völgyben la Perdiz carlosi főnök halála után a' katonaság legjobb része, 's különösen a' navarraiak, kik Calvente parancsi alatt állottak, bizonyos Quilez alatt pontosulának össze, de a' szerencse búcsut veve tőlük. Casaviejas mellett ugyanis, Estremadura tartományban, Munoz caceresi alkotmányos parancsnok utól érvén őket nov. 7-ikén, 100 embernél föbbet lekonzolt közülök, huszat pedig elfogott, 's a' többit egészen elszéllyeszté. Quilez maga is holtan maradt a' harctéren. Déli Avilában 's Toledoban mindazáltal még mindig büntetlen üzi néhány száz carlospárti guerilla, apróbb 's nagyobb csapatokra fölösztva, véres dulongásit. Az estremadurai főkapitány, Santiago Vigo, megtudván testvére sorsát Valenciában, hosszu beszédet tartott a' néphez, mellyben egyszersmind a' főnálló katonaságoknak szívökre köté a' jó rendfőntartás elkerülhetlen szükségét. Beszéde nem maradt süker nélkül, 's Badajozban még eddig senki nem kívánt az olly borzasztó visszatörüláshöz nyulni. Espartero 's Maroto levelezést nyitának meg a' visszatörülési rendszerről, 's habár udvaribb hangon szólaak is egymáshoz, mint ugyane' tárgyban Cabrera 's Van Halen, mégis minden süker nélkül, mert mindegyik folyvást tetleg gyakorolja azt, mit leveleiben mentegetni törekszik. Munagorri sergenél naponkint általányosb kezd lenni a' szökés, mivel emberei már megúnak a' hosszas munkátlán időzgetést. —

(Seoane vádja Franciaország ellen. Sevilla fölzendült.) A' válaszfölirat iránti cortesviták igen nyomos fölvilágítást terjesztnek a' francia politikára 's az iránta uralkodó madridi közvéleményre. A' nov. 17-iki cortesülés vége felé Seoane tábornok nem mint tagja a' válaszfölirati választmányának, hanem mint corteskövet, leszakasztá, saját szavai szerint, a' francia politika fátyolát. Szerinte a' négyes szövetség csupán eszközül szolgált Spanyolország elámtására. Ő maga látá, mikép a' francia kormány minden háborítás nélkül engede fegyvert, lovat, löszert 's embereket szállítatni a' trónkövetelő számára. „Mire ezéoz Franciaország e' bánásmóddal? így zárá szavait a' szónok; ohajtja e' a' trónkövetelő győzelmét? Nem, hisz ünnepélyesen nyilvánítá, hogy inkább háborút kész gerjeszteni, mint megengedni a' trónkövetelő uralkodásra jutását. Az éjszak hatalmasul dolgozik a' szabadság elnyomására Spanyolországban, 's csupán — Franciaország feken tarthatása végett. A' francia kormány valódi célja bevárni, hogy egymást fölemesszük, mert Franciaország szeretné Ebro folyam baloldali partvidékét elfoglalni. Franciaország nemcsak örömmel látja Anglia baját Canadával 's Russziával, hanem újabb zavart is szeretne támogatni, hogy azalatt háborittatás nélkül foglalhassa el a' baleari szigeteket, 's magát a' földközi tenger urává tehesse. De a' francziák csa-

latkoznak, valamint mindenkor esalatoznak Spanyolország iránti ter-
veikre nézve. Epen midőn legkevésbé várják, akkor fogja egészen várat-
lan eseményel megszüntetni a' polgárháborut Spanyolország, 's akkor
minden spanyolpárt gyűlölséget érzend a' francziák ellen. Ez azonban
koránse szolgáljon buzdításul a' carlosiaknak, mert a' francziák ellenök
is armányt forralnak. Ezután még számos egyéb váddal terhelé Seoane
a' francia kormányt, 's több tettét is hozza föl bizonyítványul, miknek
maga volt tanuja 1836ban a' francia határszéleken. Igen kár, hogy a'
tábornok két egész évig hallgatott illy fontos tárgyról, 's nem mondá ki
vadjait akkor, midőn Calatrava ünnepélyesen nyilvánítá a' cortes előtt,
miserint a' francziák tökéletesen megfelelnek a' négyes szövetség minden
kivánatinak. Frias hg e' beszédre ismét régi mentségével állott elő, hogy
t. i. folyvást küldözi a' gyors hírnököket elégtétel-követelés végett Parisba,
de mindig siker nélkül. A' többi minister is részesült a' cortes rozsalásá-
ban. — Nov. 18dikán este azon fontos hírrel érkezék egy gyors hírnök
Sevillából Madridba, hogy a' város fölzendült a' kormány ellen. A' sevillai
főkapitányi helyettes még nov. 10ikén gyanítá a' zavarküttést 's azért
laktanyába rendelé este a' katonaságot, mi a' polgárságot rendkívül föl-
ingerlé, 's 12kén nyílt lázadásra gerjeszté. A' polgári hatóság elnök le-
monda hivataláról 's az ayuntamiento fölszólítására hasont cselekvék a' fő-
kapitányi helyettes is, 13kán az egész polgárkatonaság összegyűlt, 's minden
századból két férfit választá rendkívüli junta-képezésre, mellynek köteles-
sége leend a' haza javáról tanácskozni. Ezután hírnököt küldének a' zen-
dülők Cadizba Cleonard gr. főkapitányhoz, azon kéreessel, hogy ne jöjjen
Sevillába, mivel megjelenése véres zavarra fogna ottalkalmat nyújtani.
Néhányan függetlenné kívánák Sevillát nyilatkoztatni a' madridi kormány-
tól; de kétes viszhangra találtak, 's a' többség végre hírnököt küldé Mad-
ridba a' kormányhoz emlékirattal, mellyben előterjeszté sérelmeit 's mincl
gyorsabb orvosoltatásukat kéri. —

(A' ministerek lemondanak. Cortesülési jelenet.) Nov. 19ikén este a' mi-
nisterek benyújták lemondásukat a' királynénak, mit ő fölsége azonnal el is fo-
gadott 's csupán Frias lhet kéré meg, hogy maradna tovább is hivatalá-
ban, 's alakítson új ministerséget. Frias hg tehát másnap este összegyűjté
azon férfiakat, kik 1834 óta miniszerelnökök valának, tanácskozás
végett az új ministerek megválasztatása iránt. Jelen valának e' fontos gyű-
lésen: Martinez de la Rosa, Mendizabal, Isturiz, Calatrava, Bardaxi,
's Ofalia. Az első kérdés volt: föl kell e' osztlatni a' ministerséget? mire
egyhangu igen lön a' válasz. A' 2dik kérdésre: tökéletesen megváltozték
e' a' ministerség vagy tovább is elnök maradjon Frias hg? nem akarának
egyenesen válaszolni a' nevezett urak, hanem Frias személyes véleményét
kivánák előbb hallani. E' férfiak tanácskozása igen ünnepélyes vala 's mind-
nyájan egyhangulag oda nyilatkoznak, hogy olly szilárd akaratu 's erejű
ministerséget szükség most alkotni, melly tökéletesen képes legyen az
ügyek mostani súlyos helyzetének megfelelni. Igen nevezetes még Mendi-
zabal törekvése, mellyel az egész tanácskozás ideje alatt kibékíteni iparko-
dék egymás közt a' pártfőnököket, 's valóban csudálni leheté, milly egy-
értelműség mutatkozék Isturiz és Calatrava közt. — A' pénzügyminis-
ter hírszerint alkukötésre bírá Safont kereskedő házat, a' hadseregnek egy évig
minden szükségessel ellátatása iránt, 's a' szerződési pontokat helyben-
hagyásul a' ministeri tanács elibe terjeszté. Az egész költség e' célra 260
millió realba kerülend. Ha e' szerződés csakugyan életbe lépne, minden
esetre új lelkesülés támodandna minden alkotmányos seregnél, mert a' ka-
tonaság mostani állapotja valóban igen csüggesztő. — A' sevillai zendülés
nem leend komoly következményű, mert csupán az ostromállapot aluli
fölszabadulás volt célja. — Egyik legközelebbi cortesülésben, midőn
a' jogminister azon állítást védé, miserint lehetlen kormányozni bi-
zonyos külförmak fölfüggeszthetése nélkül, igen nagy zaj támadt a' köve-
tek közt, 's Olozaga rendre kíváná utasíttatni a' jogministert. „En csak
véleményemet mondám ki,“ — szólott a' jogminister. — „Igen de veszé-
lyes,“ kiálta valakia' karzatról. Az elnök kiutasíttatni parancsolá a' szólás-
joggal nem bíró nyugtalankodót; de az ajtónállók és szolgák nem férhetének
hozzá a' nagy tolongás miatt. — De las Navas gr. ugyanazon ülésben a'
római udvar ellen kiméletlenül kelt ki, mire Frias hg következő emléke-
zetes megjegyzést tön: „Minden spanyol, ki hiszi, hogy az életben elkö-
vetett tettek befolyást gyakorlanak a' lelkek üdvözülésére vagy elkarho-
zására, az a' római udvar hatalmát is szükségképp köteles tisztelni.“ E'
szók hosszas zugást gerjesztének a' karzatokon. — Nov. 19ikén Izabella
királyné névnapja miatt fényes kézesök volt az udvarnál, 's a' cortester-
mek zárva maradtak.

(Cordova 's Narvaez a' sevillai mozgalom főnökei.) Ujabb bayon-
nei hírek szerint a' lecsilapultnak vélt sevillai zavarok ujra komolyabb
színt kezdnek ölteni. Cordova tábornok ugyanis elfogadá a' zendületi jun-
tától a' tartományi főkapitányságot, 's Narvaez együttmunkálkodása alatt
vezérli az ügyeket Sevillában.

A n g l i a.

(Radical gyűlés. Londoni testületjavítás. Elegy.) Trowbridgeben nov.
19ikén mintegy 10 ezer ember gyűlt össze fáklavilágnál a' népalkotmány-
ról tanácskozás végett, melly alkalmkor egyszersmind az O'Connell-adót
is beszédék a' jelenvotaktól. E' gyűlésen kétezer némben volt jelen, 's
Vincent, az ismert radical hölgykegyenez, ismét egyik volt a' főszónokok
közül. — A' manchesteri kereskedési kamra Wood G. W. parlamenti
követ elnöklése alatt dec. 13ikán gyűlést tartand, kérelem-intézésrül ta-
nácskozás végett a' parlamenthez a' gabnatörvény eltörlesztése iránt. —
Nov. 22ikén a' bedfordi conservatívek 300 teritékű lakomával ünneplék
„alkotmányos és hűszelmű“ társulatjuk évnapiját. — A' londoni testület
folyvást munkás parlament nélkül eszközölhetni célját. Az octob. 18iki
gyűlés óta már ismét többször tanácskoznak Hannan J. elnöklete alatt
az egyesületi tagok. Első tekintetre valóban bámulást gerjeszt annak meg-

gondolása, hogy a' city 454,308 font sterlingnyi évi jövedelmét rendszeren
minden évben elnyelik a' költségek; de Hannan fölvilágítási azonnal meg-
szüntetnek minden csudalkozást, 's tiszta fényben tüntetik ki a' régi angol
testületi rendszer fogyatkozását. Hogy a' city legfőbb 12 tisztviselője össze-
sen 54,830 font sterlinget huz évdíjúl. következőképen 9350 fonttal töb-
bet, mint a' 12 legfőbb statustisztviselő, az már említve vala. További
előterjesztésében mindazáltal így szól Hannan: „Ha már csakugyan elke-
rülhetlenül szükséges is, miserint a' lordmayer aranyzott hintóban vonas-
sa magát, ám legyen, smaradjon életben az eléggé neveltség szokás;
de ő lordása sok haszontalan mellék tisztviselője létezését soha nem
fogom jóvá hagyhatni. Ezek pedig következők: egy kardvivő 406 font
sterlinggel; egy köz kikiáltó, kinek egyetlenegy kötelessége a' guild-
halli lakomákon hangosan kiáltani: „A' lordmayer iszik!“ 473 f. st.;
egy vizbailiff, mivel a' lordmayer egyszersmind fő ügyelője Temze
folyamnak, 503 f. st.; a' lordmayer káplánja 97 f. st.; három asztalnok
362 f. st.; három kamraszolga, egyik 308, a' többi külön 277 f. st.;
egy tisztviselő, kinek a' Temze-meder tisztaságára kell ügyelni, 457 f. st.;
két Temze folyami partügyelő (yeomen of the waterside) az egyik 478, a'
másik 358 f. st.; egy al-vizbailiff 350 f. st. ezenkül a' vizbailiff, kard-
vivő 's kikiáltó segédei 390, 350, 349, 300 's 105 f. st.; mi összesen
5842 font sterlingre rug. A' városi pénztárnok kap 4473 f. st.; az irnok
és segédei 3370 f. st.; az ellenőr 2661 f. st. a' titoknok 1255 f. st.; vá-
rosi ügyvéd 1500 f. st., (ez utóbbi külön költségek fejében 1837ben még
kétezer font sterlinget számita föl); a' polgármesteri lajstromzó 506 f. st.;
a' békebírói titoknok 1024 f. st.; a' Guildhall gondviselése pedig 1409 font
sterlingbe kerül évenként! A' kövezet 's csatornák föntartatása és világitás
43,750 font sterlinget emészt föl, az ezekre ügyelők évdíja pedig hatezer
fontra rug. Azonkül még következő kiadásokis fordulának elő az 1837-
iki számadásban, a' ministerek 's több city-tisztviselő számára vett posz-
tóért 170 f. st.; ő fölsége eseléségének új évi ajándékul st. Jamesben
81 f. st., községtanácsi választmányi elnököknek nyári kirándulásokra
's egyéb mulatságra 750 f. st.; új damaszk díszruháért a' kardvivő 's ki-
kiáltó számára 60 f. st.; az aldermanek 's községtanácsok lovagló meste-
reinek 's a' kölesönzött lovakért (midőn t. i. lóhaton kísérek a' királynét
a' cityben tett látogatásakor) 121 f. st.; bársony díszruháért a' lordma-
yos számára 80 f. st.; — 's illy zsarolások történtek aránylag vége min-
den angol városban, 's csupán e' körülménybül magyarázhatni még azon
hatalmas ellenzést, mellyre a' hatóságjavító törvényjavaslat akadt. —
Liverpooli lapok különös ritkaság gyanánt említik, hogy az ottani kikötő-
be, tartós keleti szél következtében, öt egész napig egyetlen hajó sem fu-
tott, holott az máskor mindig lepve szokott árbocozokkal lenni. — A'
brazíliai szigetek számára idegen segéd csapatot szándék föllállítani, ir-
landiakból 's németekből, melly összesen három ezer emberre fogna ter-
jedni. — Nov. 24ikén két óraig ült együtt a' kabinet tanács; ülés után
Melbourne azonnal ő fölségéhez sieté Windsorba. Hill l. a' hadsereg fő-
parancsnoka, szinte hosszas ideig tanácskozék az érintett napon a' mi-
nisterelnökkel, 's nov. 26ikán ismét hosszú titkos ülést tartának a' mi-
nisterek a' külügyi hivatalban. — A' city falain mindenütt nagy falragas-
szok láthatók, mikben a' kormány matrózokat 's hajóinasokat szólit föl
ő föls. hadihajóin szolgálatba lépésre; szerződésük csak három hónapig
fog tartani. A' szerződési föltételek olly kedvezők, hogy bizonyosan nagy
számmal sereglendnek kir. szolgálatba a' matrózok. Igértetik nekik ugyan-
is: 34 shillingnyi havi zsold, lerovás nélkül betegség, szabadság, ha-
jótörés vagy fogság esetén; kapott sebek vagy kitünő jó alkalmazás után
pedig fölvetel a' greenvichi kórházba, 's egyéb olly kedvezmény, melly
jobb 's biztos állásba helyezendi az angol matrózokat eddigi nyomasztó ál-
lapotjoknál. — Valamennyi kikötőben, különösen pedig a' portsmouthban,
gyorsan dolgoznak több hadihajó tengerre készítésén 's a' tengeri katonasá-
got is mindenütt szaporítják, mi ismét háborui hírek terjesztgetésre
szolgál alkalmul. — Durham Angliába érkezését minden pillanatban vár-
ják, 's csupán ellenkező szeleknek vélik tulajdoníthatni, hogy mindeddig
siktengeren van. Magányos levelek érkeztek ugyan Canadából; de min-
den fontosb politikai hír nélkül, mi az ellenzési sajtóban azon gyanut tá-
masztá, hogy a' ministeri lapok szándékosan kürtölék olly nagynek a'
Canadában kitérésel fenyegető veszélyt, mert a' ministerek rendkívüli
pénzajánlatokat vélnék ezáltal kicsikarhatni a' parlamenttől. James Stuart,
kit a' francia párt kedveért nem rég főügyvédi hivatalából kitevénak,
most főbíró lett, miből a' conservatív lapok kedvező következményeket
vélnék reménylhetni az angol ügyre nézve. — Rezsíd basa, a' szultán
új londoni követe, nov. 24ikén éjjel érkezék Londonba három fia kísé-
rében, kik közül a' legfiatalabb 7, a' legidősb pedig 15 esztendő, 's ki-
ket Londonban szándékozik neveltetni. Kisérete tagjai ezek: Ali effendi,
követségi tanácsos; Rasof bey, titoknok; Eyub bey, ezredes a' nagyuri
testőrségnél; Cor, magányos francia titoknok 's 13 solga. Sarim effen-
di, kit a' szultán kabinet tanácsossá nevezé ki, nem sokára Konstantiná-
polyba fog utazni, Edib effendi első titoknokával 's testvérével, ki szinte
magosb alkalmazást nyerend. — Nyugotindiai hírek szerint a' feketék már
szokni kezdik a' szabadságot 's nagyobb részint visszatértek a' munkás-
sághoz, és csupán Jamaicában nem egyeztek még egészen meg a' mun-
kadíj iránt. —

(Canadai hírek. Szegényi törvény miatti zavar.) A' quebeci börtön-
bül elszökött politikai foglyok kinyomoztatására két ezer dollár jutalmat hír-
dete a' kormány. Az Angliába visszatért Wackefield hosszú cikket nyil-
ványított a' Spectatorban, nemelly tery állítások 's rágalmak megczafá-
lására. Különösen egészen elhárita Durhamról azon vádat, mintha levele-
zésben 's egyéb közelebb összeköttetésben állott volna a' zendülő főnökkel,
's megvallá, hogy ő maga volt az, ki egykor máskor értekezék velük,
azonban csupán azért, hogy bizalmokat megnyervén, szándékjokat jó előre

tudha
nov.
rend
zat is
le mi
(I
ham
's kin
szer
vet
megl
nök,
szik.
nak.
egye
ja me
whig
's ez
nak l
ja D
va 's
kerül
l. vis
szám
nak f
süke
masin
ban a
parlia
kettő
Káro
házb
ment
te az
's az
czélz
lá D
vala
vosér
férfi
jék
nagy
Bro
tatni,
megt
ság p
nala'
elme
Brou
elmű
még
polez
reiből
rűbb
szinü
ga,
kinek
minde
azon
ellen
tok a
közle
lyet
egyik
mert
A' pá
zá ké
mind
Grot
mivel
ham-
fönl
még
vedél
elmé
is oll
dicső
zat.
Nem
össze
re el
nézv
sokk
zeli.
minis
pedig
nak l
tül a

tudhassa, 's a' kormány érdekében meghiusithassa. — Todmordenben, nov. 20-án a' szegényi adó-beszédéskor összecsoportult a' lakosság, a' rendőrszolgákat elűző, több gyűlölt személy ablakait bezúzá, 's egy házat is fölgyújtott. A' rögtön érkezett katonai segély hamar csöndet eszközle minden komolyabb következmény nélkül.

(Durham l. Roebuck, 's Buller Károly.) London, nov. 24-ikén: „Durham lordot minden pillanatban várják Londonba. Kinek fog barátja lenni, 's kinek ellensége? kérdé egymást számos ember. A' toryk rá veték ugyan szemeiket, midőn megbízatásáról lemond; de felszólítása csakhamar véget vetett e' várakozásnak. A' lordkormányzó, a' királyné 's parlament által megbízott dictator, ki leboosátkozok tettei okait, mint az éjszakamerikai elnök, alattvalóival tudatni, előttük nagy demokratának 's radicalnak látszik. De angol közmondás szerint, a' mi egynek méreg, cukor az másnak. A' ministerség igen örömet látja a' toryk boszankodását, mert az egyenesen karjai közé hajtja Durhamot, ki egyébiránt nem igen támogathatja meg a' ministerséget, ha nem akarja Brougham botlását követni. A' whigministerség pártbívei, hivatalukon kívül, mind szabadelmű férfiak 's ezeknek nem tetszenék a' ministerség megtámogatása, mert a' toryknak kimondhatlanul fogja ez tetszeni. A' ministerség tehát koránsem fogja Durhamot megtámogatásra rogatni, 's valamennyi ministeri lap ovakodva 's tisztelettel fogszólni róla. A' toryk részéről ellenségeskedés, a' whigeké pedig kikerülése minden viszálygerjesztő ürügynek — ez Durham l. viszonya a' két nagy pártfelekezethez Angliában. A' radicalok, kiknek száma ugy sem igen nagy volt, most Brougham- 's Durhamistákra oszlanak fel. Roebuck próbája Durhamot Broughammal szövetségre birni, nem sikerült. A' próba magában véve eléggé mulatságos vala. Roebuck alkalmasint így okoskodék: „A' canadai zendület előtt te voltál az, ki Angliában a' canadai ügyeket képviselé, 's egyszersmind megismert főnöke a' parlamentü radicaloknak, kik eleinte 10—12 főből állottak, utóbb pedig kettőre (Roebuck 's Thompson ezredesre) apadtak. Durham l. 's Buller Károly most alapos ismeretekkel térnek vissza Canadából; egyik a' felsőházban ül, másik az alsóban, mig te magad már nem vagy többé parlamentben. Durham lordot a' radical párt fejévé akarják tenni — minek fogsz te aztán tekintetni?“ Roebuck vetélytársa gyanánt tekinté Durham grófot, 's azért tévé föl magában, mestert mutatni neki, 's lenyügözni őt; erre célzott számomb a' Spectatorban megjelent levele, melyben erősen ostromlá Durhamot. Célja világos. Durham l. partra lépén, mihelyt meglátá vala azon sebeket, miket Roebuck ütött rajta, természetesen mindjárt orvosért fogott küldeni, ki csak így szólhatna hozzá: illy sebeket csak egy férfi képes gyógyítani Angliában; küldjön Ön Roebuck urért, 's iparkodjék őt barátjává tenni. Roebuck, miként maga is megvallá már, nagylelkű szándékozék lenni 's Durhamtul csak egyesülést kívánni Broughammal, azaz mind a' kettőt egymás mellett akará ő futtatni, 's aztán mint ügyes lovagnívész mutatni hátukon ügyességét. A' megtámadás szenvedélyessége mindazáltal igen föltűnő volt, az önfentosság pedig nem eléggé rejtve, elannyira, hogy az Examiner Roebuck urat azonnal a' dictator dictatorának keresztelé. Roebucknak nincsen pártja, mert szép elmetehetséginek gyakran szokott ártani rendkívüli szenvedélyessége. Brougham l. számos pártbívet mondhat magáénak; de ezek többnyire szabadelműek, kik elégtellenek ugyan a' ministerséggel, de megbuktatni azt még sem akarják, nehogy valamikép az utált toryknak nyissanak utat polezra. Brougham valódi pártja tehát tulajdonkép csak Roebuck embereiből áll, kiknek lapja a' Taités Magazine Skótziaiban, hol legnépszerűbb Brougham l. Brougham 's Durham egyesülése teljességgel nem valószínű. Durham pártja még kisebb, 's ahoz csak ezek számíthatók: ő maga, Buller Károly, Wackefild, 's Mill, a' londoni Review tulajdonosa, kinek lapja tolmácsul szolgál Durham nézetének. A' London-Review már minden kitelhető előkészületet megőn, Durham lordot partra lépte után azonnal új számmal elfogadni, e' szám már el is hagyá a' sajtót's csupán az ellenkező szelek okozák, hogy mindeddig nem jöhetne napfényre. A' titok azonban már megszűnt az lenni, mert a' próbaivekből már több lap közle mutatványt, különösen pedig a' főczikket Canada állapotjáról, melylyet valamennyi lap dicsőrelemléte meg; mert villongásba bocsátkozni egyik sem akart Durham pártjával. A' Times azonban erősen ostromozza, mert a' leendhető radical ministerelnök épen nincsen inye szerint. A' párt, mint említők, nem nagy ugyan; de hírszerint a' Spectator is hozzá készül csatlakozni, 's Wackefild már Londonban van. Tulajdonkép mindazonáltal a' Spectator sem képvisel külön határozott pártot, kivevén Grote, Molesworth 's Leader híveit, kik gyakran segítik pénzzel e' lapot, mivel veszteséggel jöhet csak ki előfizetők hiánya miatt. Leader Brougham- 's Roebuckista. Az alsó házban Buller urból reménylenek párt főnököt képezhetni, mivel szólni 's írni egyiránt jól tud, noha egyébkint még is nehéz leend belőle jó vezetőt alkotni. Testalkotása gyöngé 's szenvedélyesség nélkül semmi nagyszerűt nem eszközölhet. Ezenkül még igen elmés is Buller's mulatságos 's ha külön választmányokban némelykor fejt is olly valóban bámulatos munkásságot, csak Sibthor ezredeséhez hasonló dicsőséggel bírhat még is, azaz, hogy mikor akarja, megnevettetheti a' házat. A' Durhamistáknak tehát mint látszik, nem igen fényes kinézésük. Nem kell azonban feledni, miszerint Buller Károly, Wackefild, 's Mill összesen igen nevezetes értelmességgel bírnak 's különösen Mill minden esetre első publicistája Angliának tiszta előadásra 's bölcselkedési fölfogásra nézve, mint egykori tagja az indiai tanácsnak pedig nagy hivatalos tapasztalásokkal is bír. Más oldalról a' ministerség csakugyan világosan föloszláshoz közelit. Lelkét már minden esetre elveszté, mert azon rendszabályok, melyek a' ministereket a' toryktól elválasztva tarták, már vagy keresztül mentek; vagy pedig létesülhetlenek váltak. Ha a' toryk szelidebb bánásmódot gyakorolnának Irland ellenében — Wellington l. pedig mint tudjuk, önként vivé keresztül a' kathol. fölszabadíttatását — ugy valóban alig láthatni őt már, miből

áll tulajdonkép a' politikai közönség, a' toryk és whigek által személyesitet pártot mindig szabadelműnek kell még ugyan nevezni; de ez hialhoz hasonló álmoságba merült, mióta a' whigek ministerségét már alig különböztethetni meg a' toryktól. Bölcselkedési elvekkel semmit sem vihetni véghez az alsóházban; mert a' parlamentnyitás után tüstint minden munkásság csupán a' választmányokban pontosul össze, melylyek egyes tettelei tárgyakról vitáznak. A' whigek, mint párt, megszűntek lenni, mivel már nincsen többé pártjelszavuk. Találhatna föl ezt az új Durham-párt? A' gabnatörvény megszüntetése lehetne azzá. A' ministeri többség ezt ellenzi, a' toryk tehát természetesen ohajtják. Ha a' durhamisták ez alkalmat megragadják, mi igen lehetséges, ugy fölötté valószínű, miszerint a' nép azon részének többsége, mely eddig folyvást híven követé a' ministerséget, az új zászló alá sereglend. Így tehát épen nem lehetlen, hogy a' közelebbi ülés alatt külön radical párt alakuljon Durham vezérlete alatt. De közelebb hozandja-e őt ez a' ministerséghez? Sőt ellenkezőleg. Ha radical párt támogatása miatt a' parlamentben a' whigministerség föloszlanék, ugy a' parlamentü tagok nagyobb része, 's főleg a' földbirtokosok a' torykhoz fogja csatlakozni, 's elhatározó többséget tory ministerség nyerne. A' közelgő ülés első négy hete sokat fog határozni. Ha a' durhamisták béketűrőssel bírandnak nyugalmasan ülésre, mikép szükséges, ha az ember halászni akar, ugy övék a' jövő; de ha szerfölötti munkásságot fejtendek ki, ugy egy sorsra jutandnak Brougham lorddal, ki lángeszével valamennyi durhamistát meghalad, 's mégis megbukott; mely esetben mindazáltal előbb utóbb mégis találand új vezetőket az angol nép nagy szabadelmű többsége. Végzetül egy szomorú vig tréfát. Roebuck 's Buller alvezérek Brougham 's Durham alatt. Mind a' kettő fiatal 's csak négy év előtt kezdé meg politikai pályáját. Azon időben Roebuck indítványt tett választmány-képezésre az oktatási rendszer megvizsgálása ügyében, mely Russell elnöksége alatt létesült, ki tagadhatlanul legböcsületesb tagja a' mostani kabinetnek. Brougham l. felszólítást kapott vélemény adás végett a' választmány előtt megjelenésre, és szokás szerint hosszú beszédet tartá. Roebuck, ki Bullerrel együtt tagja volt a' választmánynak, nyugottan hallgatá a' beszédet, Buller ellenben többször félben szakasztá a' ns lordot, 's fölvilágítást kért tőle beszéde homályosb helyei iránt. Néhány nap mulva egy kitűnő radical férfi véletlenül kérdezni talála Brougham lordot: mit vár Roebuck 's Buller fiatal radicaloktól? „Roebuck, felele Brougham, igen értelmes fiatal embernek látszik, de Bullert változóköny 's ingatag férfinak tartom.“ 'S ime Brougham l. jóslata valóban csudálatosan teljesült. Roebuck urat jobb keze gyanánt használja, Buller pedig ellenségéhez pártolt, Durham grófhhoz. —

Franciaország.

(Lerminier oktató kiűzetése a' Collège de Franceból.) Valamennyi parisi lap telve azon erőszakoskodás részletes leírásával, melyet nov. 27-kén Lerminier ellen elkövetének, midőn első leczkéjét vala tartandó a' Collège de Franceban, hol elpártolása előtt mindig örömrivalgással fogadá őt a' tanuló ifjuság. A' tanulók haragja nem elégült meg püsszegéssel 's füttyöngéssel, hanem minden nemű tárgyat röpíté asztalára, melyek közt a' tanítóra nézve bizonyosan legsértőbbek valának az apró pénzdarabok e' kiáltás mellett: „Ah, vous voulez de l'argent! à bas le traître, à bas l'homme vendu!“ Lerminier huzamos ideig béketűrőssel hallgatá e' zajt; miután azonban vizes üvegét 's poharát összezúzák, jónak látá a' visszavonulást. Először is a' tanítók váró szobájába tért, de a' zajgók oda is követték őt; itt komoly kezdelelni az őt fenyegető veszély, 's csak nagy ügygyel bajjal tudott az utazára menekedni; de az üldözőktől még ott sem szabadult meg, mert az ifjuság mindenütt nyomban kíserte őt egész lakásáig. A' jour des Débats más oldalról törekszik előtűntetni ez eseményt, 's azt egyenesen pártok gáncsolandó játékának bélyegzi, hihetőleg a' kamarák összeülése közlegése miatt, hogy fegyverül lehessen majd azt használni az ellenzés megbuktatására. A' nyilvános oktatás ministere, mint hírlík, bizonytalan időre fölfüggeszté Lerminier nyilvános leczkéit, mivel a' zavar még fenyegetőbb megújulásától kelle félnie, minthogy másnap el volt árasztva gúnyragaszokkal az iskolaépület fala.

(Lobau tábornagy meghalt. Elegy.) Lobau tábornagy novemb. 27-én élete 69-ik évében meghalt, mellgyuladásban. Néhány nappal halála előtt könnyű hurutot érte, 's elmulasztá az illy alkalomkor használni szokott gyógyszerek alkalmazását. 26-ikán igen veszélyes alakot kezdé ölteni a' gyuladás, egy rég behagadt sebe ismét megnyílt, 's a' vér az orvosok minden fáradozásai daczára folyvást a' mell felé tódult. Néhány óra mulva megszűnt élni az agg harczi; eszméletét mindazáltal élte utolsó perczeig háborítás nélkül megtartá. Lajos Fülöp következő irattal vigasztalá az elhunyt özvegyét: „Kedves tábornagnő! Azon szörnyű csapás, mely Önt érc, legélénkebb fájdalommal hatott keresztül engem, 's én személyesen sietek Önnel tudatni, mely igen osztakozom Önnel 's gyermekeinek fájdalmában. Ön tudja, mely igen szeretem 's bősülém én azt, kiért Önnel könnyűi folynak. Elvesztését nemcsak azon nemzetörség fogja mélyen érezni, melyben ő súlyos idők 's körülmények alatt annyi bizalmat 's vonzódást tudott gerjesztetni, hanem egyszersmind az egész hadsereg, melynek veszélyiben 's dicsőségében annyiszor osztózték, 's ezenkül egész Franciaország is gyászolni fogják azt. Fogadja Ön, kedves tábornagnő! ez érzelmek kifejezésével mind azok biztosítását a' jövőre is, miket Ön iránt keblemben táplálok. Lajos Fülöp.“ Rampon tábornok következő napiparancsban adá e' halálozást tudtául a' nemzetörségnek: „Az egész haza érezni fogja azon fájdalmat, melyet az olly nagy veszteség azon szép csapatokban okozand, miket ő olly méltólag vezérle, melylyek olly sokat köszönhetnek neki, 's melylyek vele olly sokat tevének a' nyilvános rend és szabadság föntartására. Önök fájdalomtul meghatott buzgalommal felelendnek meg a' királytól jöendő fölszólításnak, 's meg fogják adni nemes tábornagyoknak, ki utóljára leend most körükben, az utolsó tiszteletet.“ Lo

bau tábornagy elhunytát fontos politikai eseménynek mondhatni. A' mérséki párt sokat köszönhet az elhunytak, mivel a' népháborgásokat ő tevé először nevelésesekké vízfőcskendők által, 's legujabban az angol radicaloknak a' francia nemzetörséghez intézett fölszólításokra azt felelé, hogy fegyveres csapatoknak gondolkozni nem szabad. — Jacqueminot visszatéréseig, kímest távol van Paristól, Friant gr. tábornokot nevezé ki a' király ideiglen nemzetörségi főparancsnokká. — Bellabre föl van mentve a' katonai törvényszék által; de tette nyomait nem olly könnyen törleszthetni el. Azon férfi családja, kit az érintett ő a' tuileriák kertje előtt agyon lött, polgári pört szándékozik támasztani a' gyilkolás ellen. — Lenormand híres jósnő alaptalan koholmányok nyilatkoztatja azon több lapban kürtöltetni kezdett hírt, mintha ő iskolát állított volna föl, titkos tudománya közlése végett az ifjúsággal; nyilvánítván egyszersmind, hogy rövid idő múlva emlékiratot adand ki. Minő élvezés ígérkezik itt a' parisi kíváncsiságnak, hacsak legkisebb részét írja is le tapasztalás-dus életének a' jóshölgy. Mirabeau 's Pitt egykor találkoznak e' nagy híru némbenél. Ugyan minő jóslatot kapott ezen két férfi? — A' tengerészminis-ter parancsot bocsáta közre, mellynek következtében Rochefort vidékén három nagy hadihajó tétetik lengővé. A' hajókat hat hónapra fogják élelmi szerekkel ellátni; rendeltetésök mindazáltal még nem jutott köztudomásra. A' tisztek minden perczen várják végső utasításikat. — Általános hiedelem, miszerint a' ministerség mindjárt a' trónbeszéd vitatásakor meg fog bukni. A' vita két indítvány körül fog forgani, mellyek egyike a' bel, másika pedig a' külpolitikát tárgyazandja. Az első indítvány a' felelős kormányhatalom alkotmányos függetlenségét kívánandja, a' másik pedig általános gáncsolni fogja a' ministerség minden léptét 's tettét a' schweizi, spanyol, belga és anconai kérdés ügyében. — Nov. 26diki kir. rendelet föloszlatja a' metzi nemzetörséget. Azon tett dolgok, miknek következtében a' metzi hatóság 's nemzetöri tisztek közt komoly meghasonlás támadott, következőkben alapulnak: a' metzi hatóságelnök szokás szerint meghívá a' nemzetöritiszteket látogatástételre a' moseli új megyeiszánnál. Majd valamennyi tisztt, összesen mintegy 90, engedett e' meghívásnak, 's megjelent a' városház gyülestermében, 's az elnök legott nálók termett minden díszjeleivel, hogy velők a' kitűzött czél felé induljon. Alig lépett a' terembe e' tisztviselő, 's a' nemzetörségi ezredes azonnal sértő kifakadásokkal támadá meg őt, jelentvén, hogy azon sérelmek 's rágalmak után, miket az elnök rajta a' hatósági tanácskozások alatt elkövete, sem ő sem a' parancsi alatt álló tisztek nem fogják őt követni. Az elnök egykor a' hatósági gyűlésben, többszöri fölszólításra, csakugyan nyilvánítá, miszerint a' nemzetörség egy tábornokkari tisztje egy metzi kalmárhoz menvén egykor, 's csak annak nejét találván a' boltban, arra törekvék azt birni kérelmivel, hogy távol levő férje nevét írni föl a' választásjavítás iránti kérelemre. Ez ülés után az ezredes azonnal koholmányok nyilvánítá a' főnebbi állítást, az érintett kalmárnó ellenben hírlapokban erősíté meg azt. Miután az elnök e' kielégítő fölvilágítást adá, egy nemzetöriszót azonnal ünneppélyesen fölszólítá társait a' katonai engedelmség nevében, hogy csatlakozzanak azonnal az elnökhöz, mint fő képviselőjéhez a' jogszerű polgári hatalomnak. Ez igen józan fölszólításnak csak bizonyos számú tisztek engedének; de a' többség, nyílt megvetésével a' nemzetörségi intézvényeknek 's alapszabályoknak, határozottan oda nyilatkozék, hogy a' történet után nem fogja többé kísérni a' hatóságelnököt. A' makacsok ezredesök vezérlete alatt menének a' megyeiszánt üdvözleni. — Cousin még folyvást beteges. — Több parisi lap közli már azon határozat sikerét, mellynek következtében az angol 's német nyelv is tanítatik a' nyilvános oktató intézetekben. A' következmény meglehetősen csüggesztő a' német nyelvre nézve, mert száz ifju közül 70 tanulja az angol nyelvet, míg a' németet alig hallgatja 30—35. — Hugó Victor 200 ezer frankért adá el munkáit egy könyvárusnak, még pedig csupán 10 évre, melly idő után is szabadon fog rendelkezhetni elmeszüleményirül. Szinművei folyvást tet-szenek Parisban. —

Törökország.

Alexandria, oct. 26kán: Az alkirály csolnokon érkezék Siuthba, mert azon gőzös, mellyen utra indult, Cairotul 15 mérföldnyire zátonyra ült. A' fazogloi bányák művelésére 's a' munkások védelmére 10 ezer főnyi csapat rendeltek, 's nagyobb része már uton is van. Illy vállolat a' jelen körülményekben 's olly bizonytalan következménnyel közfigyelmet támaszta, némelylek itt más czélokot vélnek lappangani. Oroszország és Anglia főconsulai Cairoba utazának, a' basa elibe; a' francia consul is nem sokára követendi őket. —

Cairo, nov. 1jén: A' basa utazásiról igen keveset hallhatni. Ha igaz, ugy némelylek szerint azon kalandos tervet főzi agyában, hogy Sennaar, Abyssinia 's Darfur országokat egy orszaggá alakítsa 's innen a' fasogloi bányák csak ürügyül szolgáljak, 's hihetőleg utját egész Sennaarba folytatandja. Mi azonban, ismérve M. Ali lelkületét, illy tulságos tervet nem hihetünk agyából származottnak, mert jól tudjuk, miszerint a' kis Egyiptus többet ér, mint azon nagyterjedelmű országok összesen. Ha Abyssiniát könnyen meghódíthatná is, általa csak egy nyomoru, néptelen országot nyerne, mellynek gazdaságát csak földészet és ipar által lehetne kifejleszteni. Hasonlag áll a' dolog Darfurral is, mellyet még azon felül tömérdek sivatag választ el. 'S ha lett volna is valaha a' basának hasonló terve, ez utazás által bizonytal meggyőződheték annak igenigen rossz oldala felül. — Az angolok mindinkább terjeszkednek az arab partokon 's a' veres tengeren. Aden fontos várost 2 ezer főnyi csapattal láták el, 's mint látszik központul használják későbbi munkálkodásinál a' veres tengeren. — Syriából a' szultán sergét illetőleg igen kedvetlen hírek érkeznek; melly napról napra szökés által igen gyérül, 's többben M. Ali sergéhez pártol-

nak, nem régiben is 800 főnyi csapat, fegyverestül, zászlóstul hagyá a' szultán sergét Alihoz szegődve. A' kurdok is tetlegesen léptek föl 's Hafiz basát foglalkodtatják; a' beduinok is mozognak, 's minden vég esatára látszik készülni, mit a' közhír hatalmas ajakkal terjesztget. —

Németország.

October 11 királyi rendelmény következtében jövőre a' német szövetségi statusokbeli zsidó kézműveslegényeknek megengedtetik a' porosz mestereknél dolgozás azon kikötés mellett, ha hazájokban a' porosz zsidók hasonló joggal élhetnek. —

Göttinga, nov. 24kén: Az itteni egyetemnél a' tanulók száma jelenleg 656, tavali sz. Mihálykor 909 vala 's így egy év alatt Göttinga 253 ifju tanulót veszett el; az illy tetemes csökkenést e' város polgári fájdalommal érzik, sok háziur, a' szállásbér esökkenése miatt, nagy zavarban van, mert háziur fekvő adóssága kamatit nem tudja rendesen fizetni. 1824—1828ig 1500—1800 ifju tanult Göttingában, mi a' szállásbért fölötté szökkené 's így a' házbecs magos vala; míg az ifjuság száma 1200 volt, addig még minden jól ment; de az 1831iki zavargás 700ra olvasztá le az ifjuság számát, mi igen aggasztá a' göttingaiakat; némelylek kedvezmények miatt a' tanulók száma 800—1000 közt lebege. Most már a' hét tanító elüzetésével a' göttingai egyetem ugy látszik e' végesapásbul aligha egy hamar föllábad. —

Köln, nov. 26án: Tegnep este itt olly eset történt, melly habár nem szült is köz esendháborítást, mégis igen komoly következményü lehetett volna. Tegnep este ugyanis két polgár 10 főnyi katonárcsapatall találkozték; az egyik oda nyilatkozott, hogy milly rossz a' katonának, ki kénytelen egész éjjel a' városban alá 's felvonulni; a' másik erre valaszolá: „Adják vissza csak érsekünket, akkor nem lesz erre szükség és az egész ország nyugott leend.“ Az altiszt e' félig értett nyilatkozványban jésértést vél lappangani, 's az egész őrcsapatall a' két polgárr rohan 's ütlegezni kezd. Az egyik azonban megfut; a' másikat a' városi raktárba viték; zajongás volt ennek következménye, 's néhányan az utcákon hatalmasul élték az érseket. Azonban mindennek legkisebb következménye sem lön.

A' braunschweig-wolfenbütteli vasut már annyira kész, hogy nov. közepén az erőműveket megpróbálák rajta 's maga az ut is dec. elején ki fogott nyitvatni a' közönség használatára. Alányosan beszélük, miszerint a' hgnek a' hannoverai királyi fogadása okozá e' vasutnak olly korán elkészítetését. —

Olaszország.

Róma, nov. 19én: Osimoj nov. 18ki hír szerint Benvenuti János Antal bíbornok elhunyt, született Belvederben 1765 maj. 16án. Viték Pius többnagy fontosságú statusügyet bizottra 's XIII. Leo már 1826ban in petto bíbornokká nevezé ki; 1831ben pedig mint rendkívüli biztos a' bolognai zavarok kiegyenlítésire küldték. — Civitavecchiába tegnap francia hadi gőzös érkezék, melly a' francziáknak Anconából elvonulását illető sürgönyöket hozá 's azonnal átadá az itteni francia követségnek. — A' moszka trónörökös nhget a' napokban Rómába várják, 's már szállás is van készítve az ő 's kísérete számára, mi hosszabbad ittmulatására czéloz. — Igen feltűnő vala itt, hogy a' lucai hg Londonban többször összejöve Napoleon Lajos és Capua hgekkkel, valami titkot véltek ebben lappangani, mi kíváncsiságukat élénkíté; most már tudva van az egész dolog, a' lucai hg ugyan is Capua hget a' nápolyi királlyal akará kibékíteni; czélt azonban, fájdalom, nem érthete.

Oroszország.

Danzig, novemb. 13án: Mult hónapban halt meg Cralozerkiewben Branitzky gr. özvegye bold. Mária moszka czárné udv. hölgye; több város és falun kívül, 130 ezer lélek lakossággal, készpénzben 's ékszerekben 60 millió tallér értéket hagyá hátra; örökösei: egy fiu 's három lány; a' kincseket a' grófné Cralozerkiewben hordókban 's tüztől ment boltozatokban tartogatá. —

Belgium.

A' belga Commerce szerint Leopold király Parisba szándékozik utazni, mielőtt a' francia kamrák kinyitvatnának; ezen utazás czélja a' belga-hollandi kérdés, melly a' francia trónbeszédben végkép el fog döntetni. — Brüsseli, nov. 25ki hír szerint Van Praët, a' király megbizottinak egyike, tegnap magányos titoknokával Antwerpből gőzöson Londonba utazott. — Néhány nap múlva 106—110 ezer főnyi sereg áll fegyverben. A' költségvetésben 48,192 főnyi állandó seregre van kiadás számítva. A' tartalék-sereg 30 ezer főnyi, kik közül 16 ezer évenként tiz napi szemlére hivatik össze. —

Brüssel, nov. 26kán: A' követkamra mai ülésében a' hadminis-ter törvényjavaslatot terjesztett elő, mellynek czélja 3,544,930 forintnyi hitelnyitás, mi a' költségvetési többi osztályba rovatnék. E' javaslat azon szükségén alapszik, miszerint a' hadosztályt olly állapotba szükség helyzeni, hogy a' sereg a' jelen körülményekben minden munkálkodásra készen álljon. Ezen terv vizsgálata különös választmányra bizaték. —

Gabonaár: Pest, dec. 11kén: Tiszta buza 145, 130; — Kétszeres 100, —; Rozs 84, 80; — Árpa 80, 74; — Zab 60, 58, 55; — Kukoricza 86, 80, 75; pesti, m. v. gr.—

Dunavizárlás: Pest, dec. 9kén: 6' 2" 0" — 10én: 6' 8" 0" — 11én 6' 8" 0" — 12én 6' 6" 3"

Pénzkelet: Bécs, dec. 6án: 5pCtes statuskötelezvény 107 2/3; 4pCt. 100 1/4, 3 pCtes 81 3/4 fr.; bankrészevény 1494 1/2 fr. pöben. —

PH
szombat
FOGLAL

Ő es.
sitett két ta
czel Gusz
vezni méltó

Bud
pesti jöltev
fölváltására
kétvárosi k
minél szám
váló intéze
rosra nézv
jölétét rész
szeretet sol
nemesak h
kívül szám
va, maguk
nek tudása
hogy a' ké
len polgárt
ben pedig
között szá
dést. Ha e
zetni, mert
vár, 's an
igazán bár
nemző hata
ány“ ismér
házunk erő
mű mutatv
„Királyleán
cséretre tev
ugyan itt
vül érzélg
gyar kebel
szá a' maj
vasárnap
művelt kő
és sína n
kat nézni,
kája tetej
Róza juta
felv., Dun
classikai é
csátkozni
férfiasság
tehát csak
zsarnokot
rea), Len
helyes mű
föl szerep
lössyné (J
többi műk
nyával ta
úrtnak a'
némbersz
színházun
menet 's l
josan kiv
jelen, 's
valának
léptekor
dítások v
fordítás s
„A' napl
felv. Sch
S.-
nek, hog
kiemelésé
's azon s
nem kevé
tetésével
kimerítő
addig is,
mányok t
határozta
jes biztos
háza udv
tendő bé